HRVATSKI SABOR

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O DJELATNOSTI SOCIJALNOG RADA

Proglašavam Zakon o djelatnosti socijalnog rada, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 8. veljače 2019. godine.

Klasa: 011-01/19-01/24
Urbroj: 71-06-01/1-19-2
Zagreb, 13. veljače 2019.

Predsjednica
Republike Hrvatske
Kolinda Grabar-Kitarović, v. r.

ZAKON

O DJELATNOSTI SOCIJALNOG RADA

PRVI DIO
UVODNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Zakonom uređuje se sadržaj, uvjeti i način obavljanja djelatnosti socijalnog rada, standard obrazovanja, stručni nadzor nad obavljanjem djelatnosti socijalnog rada u Republici Hrvatskoj kao djelatnosti od interesa za Republiku Hrvatsku.

Članak 2.

Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

Članak 3.

Djelatnost socijalnog rada sustav je pojedinačno ili skupno usmjerenih stručnih postupaka utemeljen na načelima i spoznajama znanosti socijalnog rada i prakse koji obuhvaća:

1. *informiranje* postupak pripremanja i pružanja informacija bitnih za područje socijalnog rada, a koje su važne za korisnike, širu javnost i druge stručnjake s kojima socijalni radnici surađuju

2. procjenjivanje – sustavni proces prikupljanja i analize podataka o rizičnim i zaštitnim čimbenicima u životu pojedinca, obitelji i zajednice, u svrhu prepoznavanja poteškoća, mogućnosti njihova smanjenja ili uklanjanja, procjene razloga koji su doveli do poteškoća, poduzimanja mjera za poboljšanje položaja korisnika, uvažavajući snage i perspektivu korisnika te praćenje ostvarivanja promjena

3. intervencije socijalnog rada – postupci koji obuhvaćaju prevenciju rizičnih čimbenika u životu pojedinaca, obitelji i zajednice i stručni tretman radi podrške i pomoći korisnicima socijalne skrbi u svladavanju teškoća i postizanja individualno i društveno poželjnih promjena te unapređenja njihove kvalitete života

4. *individualno planiranje* – proces planiranja i izrade individualnog plana promjene životne situacije ili ponašanja korisnika, utvrđen na temelju sveobuhvatne procjene potreba, poteškoća i resursa korisnika, uz suradnju i partnerstvo s korisnicima i njihovim obiteljima čija izrada obuhvaća aktivnosti procjene, organiziranja pristupa pravima i uslugama, koordiniranja s drugim pružateljima usluga, praćenje i evaluaciju koje trebaju odgovoriti na potrebe korisnika

5. savjetovanje – komunikacijski proces kojim socijalni radnik u neposrednom kontaktu potiče korisnika na razvoj novih mogućnosti sagledavanja životne situacije sa svrhom prevladavanja poteškoća, stvaranja uvjeta za očuvanje i razvoj osobnih mogućnosti te odgovornog odnosa pojedinca prema samom sebi, obitelji i društvu

6. *vođenje slučaja* – metoda socijalnog rada kojom se u suradnji s korisnikom procjenjuju potrebe, dogovaraju i koordiniraju prijeko potrebne usluge, prati, evaluira i zastupa najbolji interes korisnika radi poboljšanja njegove socijalne dobrobiti

7. *psihosocijalnu podršku* – skup stručnih postupaka pružanja pomoći i podrške radi poticanja razvoja kognitivnih, funkcionalnih, komunikacijskih ili socijalnih vještina korisnika

8. *ranu intervenciju* – postupak kojim socijalni radnik pruža stručnu poticajnu pomoć djeci, stručnu i savjetodavnu pomoć njihovim roditeljima, drugim članovima obitelji ili udomiteljima djece kod nekog utvrđenog razvojnog rizika ili razvojne teškoće djeteta

9. *pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovitog obrazovanja (integraciju)* – proces u kojem socijalni radnik pruža pomoć odgojiteljima, učiteljima i nastavnicima pri uključivanju djeteta s teškoćama u razvoju ili mlađe punoljetne osobe s invaliditetom u predškolske i školske ustanove

10. *obiteljsku medijaciju* – strukturirani proces rješavanja sukoba i spornih pitanja između članova obitelji uz pomoć treće osobe, socijalnog radnika – obiteljskog medijatora, a u svrhu postizanja zajedničkog sporazuma

11. *socijalno mentorstvo* – aktivnost kojom socijalni radnik, koristeći se svojim stručnim znanjem, razvija specifičan odnos i partnerstvo usmjereno na osnaživanje socijalno isključenih korisnika radi promjene socijalnog statusa korisnika odnosno premošćivanja iz pozicije isključenosti u socijalnu uključenost

12. superviziju – proces specifičnog profesionalnog i osobnog učenja i razvoja stručnjaka, metoda podrške koja uključuje proces reflektiranja i učenja iz osobnog iskustva, čiji je cilj razvoj profesionalne kompetentnosti i podizanje razine kvalitete u pružanju usluga u socijalnom radu, a koju obavljaju socijalni radnici koji imaju licenciju supervizora

13. psihosocijalno i psihoterapijsko savjetovanje – komunikacijski proces u kojem dodatno educirani socijalni radnici posebnim stručnim postupcima i aktivnostima pomažu korisnicima u oblikovanju njihova interpersonalnog funkcioniranja u različitim fazama života s fokusom na emocionalnim, socijalnim, obrazovnim, zdravstvenim, razvojnim, organizacijskim ili drugim aspektima života

14. *kriznu intervenciju* – stručni postupak u kojem socijalni radnici posebnim tehnikama i vještinama interveniraju u situacijama obilježenim neočekivanim događajima koji izazivaju iznenadnu i značajnu opasnost za dobrobit korisnika, a u svrhu stabiliziranja kognitivnih i emocionalnih procesa kod korisnika izloženih kriznom događaju

15. *evaluaciju* skup postupaka kojima se ispituju učinci intervencija, tretmana i/ili programa koje provode socijalni radnici i ostali stručnjaci u svrhu provjere stupnja ostvarenja zadanih ciljeva

16. *vještačenje* postupak u kojem socijalni radnik na temelju specifične stručne procjene izrađuje nalaz o socijalnom statusu korisnika i/ili daje mišljenje o najprimjerenijem obliku usluge ili zaštite korisnika

17. *vođenje i izradu dokumentacije* – tehnički proces upravljanja i provođenja administrativnih aktivnosti u skladu s pozitivnim propisima i stručnim standardima u socijalnom radu

18. *zastupanje, zagovaranje i osnaživanje* – strateški procesi rada s korisnicima ili u njihovo ime, kako bi ostvarili ravnopravniji položaj u društvu, pravo na socijalnu uslugu ili neki drugi oblik pomoći koja im bez toga ne bi bila omogućena, što uključuje i zalaganje za bolju socijalnu politiku, bolje socijalno zakonodavstvo i socijalnu pravdu u društvu

19. *socijalnu akciju* – organizirano djelovanje u području socijalne skrbi i drugim područjima djelatnosti socijalnog rada kojim se potiču i organiziraju aktivnosti radi promjene socijalnih ili ekonomskih uvjeta u zajednici ili društvu, promicanja ljudskih prava, podizanja javne svijesti o socijalnim problemima i mobiliziranja raspoloživih socijalnih resursa za društvene promjene kojima se želi postići rješavanje socijalnih poteškoća, ispravljanje socijalne nepravde i podizanje kvalitete života i dobrobiti ljudi u društvu

20. *socijalno planiranje* – proces pripreme donošenja odluka za buduće postupanje u kojemu se ispituju potrebe i resursi, utvrđuju planovi aktivnosti za rješavanje socijalnih problema, planiraju potrebe za socijalnim uslugama, potiču nove inicijative i uspostavljaju mehanizmi za mobiliziranje postojećih resursa, osigurava mreža usluga te evaluiraju i preispituju dogovoreni rezultati i ciljevi socijalnog planiranja, a uključuje sve interesne skupine

21. *profesionalnu i organizacijsku podršku* – pruža se u procesima u kojima ovlašteni socijalni radnik, koristeći se posebnim stručnim znanjima i iskustvom, zajedno s drugim stručnjacima, unapređuje određene organizacijske ili profesionalne aspekte rada u svrhu povećanja kvalitete obavljanja djelatnosti socijalnog rada

22. *socijalni menadžment* – aktivnost socijalnih radnika na poslovima upravljanja ustanovama, udrugama i drugim pravnim osobama koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi, kao i u obavljanju profesionalne djelatnosti, pri čemu se socijalni radnici koriste vještinama socijalnog rada za unapređenje rada ustanove, udruge i druge pravne osobe

23. *suradnju s drugim tijelima* – suradnja s nadležnim ministarstvima, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugim dionicima na unapređivanju mjera socijalne politike i razvoja socijalnog rada, a sastoji se od aktivnosti kojima se socijalni radnici uključuju u procese kreiranja socijalne politike kao članovi radnih skupina, vanjski suradnici nadležnih ministarstava i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ili kao neovisni inicijatori mjera i aktivnosti usmjerenih unapređivanju socijalne politike i socijalnog rada

24. *razvoj i upravljanje ljudskim potencijalima* – čine procesi razvijanja profesionalne karijere radnika radi poboljšanja individualne, grupne i organizacijske učinkovitosti

25. *edukacijsku aktivnost* – izobrazba socijalnih radnika u ovladavanju općim i specifičnim znanjima i vještinama radi stjecanja i poboljšanja osobne i profesionalne djelotvornosti i razvoja kompetencija te izobrazbe korisnika ili stručnjaka u stjecanju socijalnih vještina radi povećanja osobne i obiteljske dobrobiti i poboljšanja kvalitete života u zajednici

26. *istraživačku aktivnost* – aktivnost istraživanja socijalnih i psihosocijalnih procesa i stanja pojedinaca, skupina i zajednica radi produbljivanja spoznaja o zakonitostima socijalnog i psihosocijalnog djelovanja te procjeni društvenih potreba i posljedica ekonomskih i društvenih inicijativa

27. *rad s javnošću* – sustavna aktivnost prikupljanja, sistematiziranja i širenja informacija koje su važne za socijalni rad i korisnike socijalnog rada, radi informiranja korisnika i građana ili motiviranja za suradnju na određenim zajedničkim projektima u zajednici

28. *organiziranje i razvoj zajednice* – proces sustavnog utjecanja na podizanje kvalitete života građana u zajednicama uz pomoć ciljano vođenog postupka koji uključuje procjenu resursa i potreba, izgradnju kapaciteta te provedbu i evaluaciju aktivnosti u zajednici.

Članak 4.

Cilj je obavljanja djelatnosti socijalnog rada osnaživanje pojedinaca, obitelji, grupa i zajednice te razvoj njihovih sposobnosti za samopomoć, poticanje socijalnih promjena, razvoj kvalitetnih i dostupnih socijalnih usluga, promicanje socijalne kohezije, zastupanje osjetljivih i obesnaženih društvenih skupina te otklanjanje zapreka s kojima se ljudi susreću u ostvarivanju svoje socijalne sigurnosti, postizanje socijalno pravednog društva koje je zasnovano na humanizmu i ljudskim pravima koje svim svojim članovima omogućava dostojanstven život.

Članak 5.

Djelatnost socijalnog rada obavlja se u području socijalne skrbi, odgoja i obrazovanja, zdravstva, pravosuđa, zaštite obitelji, civilnog društva, vjerskih i humanitarnih zajednica i u drugim područjima.

DIO DRUGI

POGLAVLJE I.
STJECANJE I GUBITAK PRAVA NA OBAVLJANJE DJELATNOSTI SOCIJALNOG RADA

Članak 6.

Pravo na obavljanje djelatnosti socijalnog rada stječe se priznavanjem prava na obavljanje djelatnosti socijalnog rada.

Članak 7.

(1) Socijalnom radniku priznaje se pravo na obavljanje djelatnosti socijalnog rada ako:

1. je član Hrvatske komore socijalnih radnika (u daljnjem tekstu: Komora)

2. je poslovno sposoban

3. ima završen preddiplomski sveučilišni studij socijalnog rada ili završen preddiplomski sveučilišni studij socijalnog rada i diplomski sveučilišni studij socijalnog rada ili završen preddiplomski sveučilišni studij socijalnog rada i diplomski sveučilišni studij socijalne politike ili je, sukladno posebnim propisima, stekao zvanje socijalnog radnika ili diplomiranog socijalnog radnika ili diplomiranog inženjera socijalnog rada ili mu je priznata inozemna stručna kvalifikacija sukladno ovom Zakonu i posebnim propisima

4. ima položen stručni ispit ili državni stručni ispit s posebnim dijelom iz upravnog područja socijalne skrbi ili ispit stručnih znanja i kompetencija pri Komori ili znanstveni stupanj magistra ili doktora znanosti iz znanstvenog polja socijalnih djelatnosti ili ima više od 20 godina radnog staža u struci

5. nije pravomoćno osuđen za neko od kaznenih djela:

– kaznenih djela protiv života i tijela (glava X.), kaznenih djela protiv slobode i prava čovjeka i građanina (glava XI.), kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (glava XII.), kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (glava XIII.), kaznenih djela protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa (glava XIV.), kaznenih djela protiv časti i ugleda (glava XV.), kaznenih djela protiv braka, obitelji i mladeži (glava XVI.), kaznenih djela protiv imovine (glava XVII.), kaznenih djela protiv zdravlja ljudi (glava XVIII.), kaznenih djela protiv sigurnosti platnog prometa i poslovanja (glava XXI.), kaznenih djela protiv vjerodostojnosti isprava (glava XXIII.), kaznenih djela protiv javnog reda (glava XXIV.), kaznenih djela protiv službene dužnosti (glava XXV.) (»Narodne novine«, br. 110/97., 27/98., 50/00 – Odluka USRH, 129/00., 51/01., 111/03., 190/03. – Odluka USRH, 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08. i 57/11.)

– protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva (glava IX.), kaznenih djela protiv života i tijela (glava X.), kaznenih djela protiv ljudskih prava i temeljnih sloboda (glava XI.), kaznenih djela protiv radnih odnosa i socijalnog osiguranja (glava XII.), kaznenih djela protiv osobne slobode (glava XIII.), kaznenih djela protiv časti i ugleda (glava XV.), kaznenih djela protiv spolne slobode (glava XVI.), kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta (glava XVII.), kaznenih djela protiv braka, obitelji i djece (glava XVIII.), kaznenih djela protiv zdravlja ljudi (glava XIX.), kaznenih djela protiv imovine (glava XXIII.), kaznenih djela protiv gospodarstva (glava XXIV.), kaznenih djela krivotvorenja (glava XXVI.), kaznenih djela protiv službene dužnosti (glava XXVIII.), kaznenih djela protiv javnog reda (glava XXX.) odnosno kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (glava XXXII.) (»Narodne novine«, br. 125/11., 144/12., 56/15., 61/15. i 101/17.)

6. mu nije pravomoćno izrečena prekršajna sankcija za nasilje u obitelji

7. se protiv njega ne vodi postupak pred nadležnim sudom za kazneno djelo spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta.

(2) Ako socijalni radnik iz stavka 1. ovoga članka nema hrvatsko državljanstvo, mora poznavati hrvatski jezik najmanje na razini koja je potrebna za nesmetanu i nužnu komunikaciju s korisnikom djelatnosti socijalnog rada odnosno razinu Zajedničkog europskog referentnog okvira C1.

(3) Pravo na obavljanje djelatnosti socijalnog rada priznaje se na zahtjev socijalnog radnika.

(4) O zahtjevu iz stavka 3. ovoga članka odlučuje Komora rješenjem protiv kojeg nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

(5) Na temelju rješenja iz stavka 4. ovoga članka Komora upisuje socijalnog radnika u Imenik socijalnih radnika.

(6) Ispitu stručnih znanja i kompetencija iz stavka 1. točke 4. ovoga članka može pristupiti socijalni radnik nakon uspješno završenog vježbeničkog staža u trajanju od godine dana.

(7) Sadržaj i način provođenja ispita stručnih znanja i kompetencija iz stavka 1. točke 4. ovoga članka uređuje Komora općim aktom uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za poslove socijalne skrbi (u daljnjem tekstu: ministar).

Članak 8.

(1) Socijalnom radniku koji je upisan u Imenik socijalnih radnika (u daljnjem tekstu: ovlašteni socijalni radnik) prestaje pravo na obavljanje djelatnosti socijalnog rada:

1. smrću

2. ako postane trajno zdravstveno nesposoban za obavljanje djelatnosti socijalnog rada

3. ako nastanu okolnosti zbog kojih više ne ispunjava uvjete za upis u Imenik socijalnih radnika

4. ako ne ispunjava obveze stručnog usavršavanja iz članka 19. ovoga Zakona

5. na njegov zahtjev

6. ako teško povrijedi etički kodeks djelatnosti socijalnog rada

7. ako mu je nakon obavljenog stručnog nadzora ili disciplinskom mjerom trajno oduzeto pravo na obavljanje djelatnosti socijalnog rada.

(2) O prestanku prava na obavljanje djelatnosti socijalnog rada odlučuje Komora rješenjem.

(3) Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 9.

(1) Ovlašteni socijalni radnik ne smije obavljati djelatnost socijalnog rada:

– u slučaju lišenja poslovne sposobnosti, od dana pravomoćnosti odluke o lišenju poslovne sposobnosti

– u slučaju izricanja prekršajne pravne sankcije za nasilje u obitelji, od dana pravomoćnosti odluke suda

– u slučaju osude na bezuvjetnu kaznu zatvora dulju od šest mjeseci, od dana pravomoćnosti odluke suda

– u slučaju zabrane obavljanja djelatnosti socijalnog rada, od dana pravomoćnosti odluke o zabrani obavljanja djelatnosti socijalnog rada

– u slučaju oduzimanja prava na obavljanje djelatnosti socijalnog rada, od dana pravomoćnosti rješenja o oduzimanju prava na obavljanje djelatnosti socijalnog rada.

(2) U ostalim slučajevima ovlašteni socijalni radnik ne smije obavljati djelatnost socijalnog rada od dana izvršnosti rješenja Komore o prestanku prava na obavljanje djelatnosti socijalnog rada.

POGLAVLJE II.
NAČIN OBAVLJANJA DJELATNOSTI SOCIJALNOG RADA

Članak 10.

(1) Djelatnost socijalnog rada obavlja se na temelju ugovora s drugim pravnim ili fizičkim osobama, rješenja o prijmu ili kao profesionalna djelatnost.

(2) Profesionalnu djelatnost obavlja ovlašteni socijalni radnik koji samostalno kao profesionalnu djelatnost pruža socijalne usluge sukladno zakonu kojim se uređuju socijalne usluge ili trgovačko društvo ili obrt registriran za obavljanje djelatnosti socijalnog rada.

(3) Djelatnost socijalnog rada u trgovačkom društvu ili obrtu obavlja ovlašteni socijalni radnik.

(4) Osobe koje obavljaju privatnu djelatnost socijalnog rada sa sjedištem u drugoj državi mogu trajno obavljati djelatnost socijalnog rada u Republici Hrvatskoj ako se upišu u Imenik socijalnih radnika.

(5) Osobe iz stavka 4. ovoga članka sa sjedištem u drugoj državi mogu obavljati djelatnost socijalnog rada i na privremenoj ili povremenoj osnovi u Republici Hrvatskoj, bez obveze registracije sjedišta i upisa djelatnosti socijalnog rada u Imenik socijalnih radnika.

Članak 11.

(1) Djelatnost socijalnog rada kao profesionalnu djelatnost može obavljati pravna ili fizička osoba iz članka 10. stavka 2. ovoga Zakona koja ima odgovarajući prostor i opremu.

(2) Ispunjavanje uvjeta za obavljanje profesionalne djelatnosti socijalnog rada utvrđuje Povjerenstvo koje imenuje Komora.

(3) Rješenje o ispunjavanju uvjeta na temelju nalaza Povjerenstva iz stavka 2. ovoga članka donosi Komora.

(4) Protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

(5) Uvjete prostora i opreme, način oglašavanja i isticanja naziva te sastav i način rada Povjerenstva iz stavka 2. ovoga članka uređuje Komora.

Članak 12.

(1) Ovlašteni socijalni radnik koji obavlja djelatnost socijalnog rada kao profesionalnu djelatnost može podnijeti zahtjev za privremenu obustavu rada zbog:

– bolesti

– vojne obveze

– ako je izabran ili imenovan na stalnu dužnost u određenim tijelima državne vlasti odnosno jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i za taj rad prima plaću

– ako se zaposli u konzularnom ili diplomatskom predstavništvu ili

– zbog drugog opravdanog razloga.

(2) Za vrijeme privremene obustave rada obveze koje nastaju iz obveznog mirovinskog osiguranja miruju.

(3) Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka ovlašteni socijalni radnik dužan je podnijeti u roku od osam dana od dana nastupanja razloga za obustavu.

(4) Zahtjev za nastavak obavljanja djelatnosti socijalnog rada kao profesionalne djelatnosti ovlašteni socijalni radnik dužan je podnijeti u roku od tri dana od dana prestanka razloga za obustavu.

(5) O zahtjevu iz stavaka 1. i 4. ovoga članka odlučuje Komora rješenjem.

(6) Protiv rješenja iz stavka 5. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 13.

(1) Privremena obustava rada može trajati najduže četiri godine.

(2) Nakon isteka roka od četiri godine Komora će po službenoj dužnosti ili po zahtjevu socijalnog radnika donijeti rješenje o prestanku obavljanja djelatnosti socijalnog rada kao profesionalne djelatnosti.

(3) Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 14.